

José Luis Luna

Jugador de bàsquet

EM DIC JOSÉ LUIS LUNA PORTILLO, TINC 32 ANYS, VISC A EMPURIABRAVA I SÓC paraplègic. En rebre la trucada d'en Toni Vilà no vaig tenir cap inconvenient a fer aquesta entrevista-reportatge, on se'm demanava que expliqués la meua vida, el meu dia a dia, per tal que tothom pogués adonar-se de totes aquelles coses que si no t'hi trobes implicat o no et toquen viure de prop ni et passen pel cap. Bé, de fet no representava cap problema accedir a fer el que em demanaven, però en posar-me a escriure no sabia per on començar o com explicar les meves vivències des que sóc minusvàlid.

Finalment, vaig creure que el millor seria començar pel principi i retrocedir fins aquell desafortunat dia, el 24 de juny de 1988. Devia ser cap a la mitjanit del dia 23 de juny i anàvem de festa amb els amics: cap de setmana, revetlla a la vista, festa i diversió i sobretot l'edat -16 anys- i les ganes de viure i menjar-me el món. Doncs bé, Figueres se'ns havia quedat petit i les festes de revetlla que s'hi celebraven no ens varen resultar atractives ni en aquell moment tenien ganxo, així que amb els ciclomotors a punt i plens de benzina vam enfilar cap a Roses. Qui m'ho havia de dir que mai no hi arribaria... A la meitat de camí, més o menys a l'alçada del terme municipal de Vila-sacra i en un maleït revolt, la moto se'm va descontrolar i vaig caure al terra, amb tanta mala sort que l'únic cop que vaig rebre va anar a parar a l'esquena, concretament a les vèrtebres dorsals D9-D10, deien els metges, a l'alçada del melic, perquè tots ens entenguem.

La resta de la història va anar força ràpid: trasllat amb ambulància a l'hospital de Figueres; pronòstic, més que possible paraplegia. Aquell jove de 16 anys s'havia trencat l'esquena i tot semblava indicar que la medul·la espinal havia rebut. Tots a corre-cuita cap a l'hospital de la Vall d'Hebron a Barcelona!

Després de dues setmanes la meua família va aconseguir, a través d'un conegut, una plaça a l'Institut Guttmann, que segons deien era el lloc on més entenien d'aquelles coses a tot Espanya. Al principi jo no sabia ben bé què tenia, m'imaginava que estaria un temps a l'hospital i després... a tornar a córrer!, però a poc a poc m'ho van anar explicant, primer la família, que per cert sempre

em va fer i em fa costat, i en segon lloc els metges, aquests amb una mica menys de tacte i d'una manera sobtada, després de fer-los la pregunta: «Creu que tornaré a caminar, doctor?». «Encara és aviat, però tot indica que la lesió és completa i et quedaràs la resta de la teua vida en una cadira de rodes».

Em va caure el món a sobre. Jo, amb 16 anys i tota una vida per davant, no tornaria a caminar mai més, ni a jugar a handbol -la meua passió-, ni a ballar, ni a córrer, saltar, xutar... Vaig estar algun temps enfonsat, però amb l'ajut dels professionals del centre, la meua família, els amics i per descomptat posant-hi de la meua part, tot va començar a tirar endavant.

Una nova vida, una nova vida des de la cadira de rodes.

Tot plegat fins que vaig tornar a casa van ser deu mesos de rehabilitació. Tot era començar de nou: aprendre a vestir-te, fer anar la cadira, pujar voreres, baixar-les, pujar al cotxe i pujar-hi la cadira, dutxar-te, anar al gimnàs, posar-te dret amb els bitutors (són uns aparells ortopèdics que et mantenen les cames rígides i permeten fer bipedestació), fer pesos per enfortir braços i el tronc, etc...

Un dia, quan ja començava a ser força autònom amb la cadira i m'espavilava força pel meu compte, vaig conèixer en Josep Clua, un paraplègic com jo, amb més de vint anys d'experiència, que cada tarda venia a fer uns llançaments a cistella. Jugava a l'equip de bàsquet en cadira de rodes de l'Institut Guttmann, vam parlar i em va proposar jugar amb ell per passar l'estona.

— D'on ets tu, José Luis?

— De Figueres, a l'Alt Empordà.

— Home, a Girona hi ha un club de bàsquet, juguem contra ells a la lliga; es diuen MIFAS, em penso. Parla amb l'assistenta social del centre, crec que també són una associació de minusvàlids.

Tot va anar molt de pressa: un telèfon, una trucada i ja havia fixat. «Quan et donin l'alta a l'hospital truca'ns i ja quedarem».

Bé, tornar a casa, tornar a casa... Ara començava la realitat! Al centre tot estava adaptat, no tenia barreres arquitectòniques, i allà era el rei del mambo... «No, nen, no, això és diferent: estem treballant per conscienciar la gent, l'Administració s'està

Pep IGLESIAS

començant a posar les piles; pensa que amb això de Barcelona 92 ens visitarà molta gent i també es celebraran els paralímpics, o sigui les olímpades per als minusvàlids físics».

A casa meva, amb gran esforç econòmic per part dels meus pares, cap problema: obres, col·locació d'un ascensor a l'habitatge... Tot estava ben adaptat i condicionat per moure'm amb la cadira de rodes; però al carrer tot és més complicat.

Vaig reprendre els estudis d'electrònica que realitzava abans de tenir l'accident, i al centre escolar també van fer adaptacions (no hi havia res abans): rampes, un lavabo per a minusvàlids i una eruga per tal de pujar escales; amb el temps hi van col·locar un ascensor (al departament d'Ensenyament anaven una mica escurats).

A mitjan estiu del 1989 em van trucar de MIFAS per tal de trobar-nos uns quants aspirants a jugadors de bàsquet i aquí va començar tot. Fins avui, quinze temporades, que aviat és dit. A part de l'activitat física i la competició, el bàsquet ha estat quelcom més, m'ha donat la possibilitat de conèixer gent, viatjar per tot Espanya, compartir penes i alegries amb els companys de l'equip i

viure moltes experiències i situacions que mai m'hauria arribat a imaginar.

Els primers anys, pel que fa a la competició, van ser molt decebedors. Gairebé tots érem principiants i molts, per no dir la gran majoria, no havíem fet abans bàsquet normal, i per tant ja no es podeu imaginar si a més a més s'havia de jugar en una cadira de rodes.

Amb prou feines vàrem guanyar algun partit els primers anys, però amb el temps i treballant tot arriba; fins i tot alguns de nosaltres hem estat jugadors de la selecció catalana.

Un subcampionat de Lliga Catalana de segona divisió, dos campionats de Lliga Nacional de segona divisió i finalment el desitjat ascens a primera nacional ara fa dues temporades. El nostre objectiu és la permanència a la categoria i millorar la classificació de la temporada anterior, i per ara tot funciona segons el previst.

També s'ha de parlar del material i els recursos econòmics. No hi ha gaires clubs de bàsquet en cadira de rodes, i els que hi ha són de tot Espanya; això vol dir que cada quinze dies s'han de fer desplaçaments a fora de la província; si et toca anar a Barcelona encara tens sort, però la lliga és de caràcter nacional, els viatges

són llargs i les despeses a final de temporada són molt altes. I del material, no us podeu imaginar els preus que demanen per les cadires de jugar, les reparacions i el manteniment del que a la pista són «les teves cames»; i he dit «demanen» perquè, sincerament, no crec que el cost de tot plegat sigui tan elevat. La gent de les ortopèdies es passa molt i, com tot en aquesta vida, si no tens diners no pots estar al capdavant. Actualment, tot i ser un club força conegut i amb experiència a la competició no som un dels forts. Ara es pot parlar d'una divisió d'honor de bàsquet en cadira de rodes professionalitzada: els equips que dominen la competició tenen a les seves files jugadors estrangers, molts professionals que es guanyen la vida només fent esport i la resta semiprofessionals, és a dir, treballant mitja jornada i l'altra mitja entrenant.

És un avanç molt important per a l'esport de minusvàlids. Però tornem al tema d'abans: si no hi ha suport econòmic no es pot arribar a dalt de tot.

Ni els empresaris ni l'Administració no ajuden prou, ni estan veritablement conscienciats i involucrats en l'esport de persones amb minusvalidesa.

A MIFAS la visió que es té de l'esport és més integradora que competitiva, o sigui que es pot dir que encara estem més limitats: competim de forma amateur contra alguns equips, no tots, on la gent cobra per jugar i té, o pot gaudir, de més hores d'entrenament; això es reflecteix a la classificació al final de temporada, però tot i

les adversitats posem moltes ganes i il·lusió en el que fem.

A part del bàsquet en cadira de rodes em dedico a fer d'entrenador d'handbol. Abans de tenir l'accident el practicava i, davant de la impossibilitat de continuar jugant, em vaig treure la titulació d'entrenador i ja fa més de dotze anys que porto equips, primer al Club Handbol Figueres i actualment a l'Esplais de Castelló d'Empúries. També faig activitats extraescolars esportives a un grup de nens de l'escola Joaquim Cusí de Figueres.

Pel que fa al tema laboral, tot va anar molt ràpid. Em vaig apuntar a la borsa de treball de MIFAS i en qüestió d'un parell de mesos ja estava treballant: primer fent una suplència per baixa laboral a l'ICASS, un temps d'atur, altra vegada a l'ICASS i mentre estava allà vaig fer unes oposicions per tal d'entrar com a interí a la Policia Local de Salt. La plaça era meua, ja era interí, telefonista recepcionista; no era el meu somni, però tenia feina fixa fins que sortís la plaça de funcionari. A Salt, hi vaig treballar durant un any i mig, fins que l'Ajuntament de Figueres va crear una plaça per a persones amb minusvalidesa a la Policia Local. Altre cop a fer oposicions: vaig passar-les i em van contractar per un any com a auxiliar administratiu; dues renovacions d'un any i més oposicions per cobrir la plaça definitivament. Finalment vaig aconseguir la plaça fixa i ja fa set anys que estic a la Policia Local.

José Luis Luna Portillo

Ramon Estany

Llicenciat en ciències ambientals

SÓC UNA PERSONA AMB UNA MINUSVALIDESA FÍSICA, CONCRETAMENT TINC UNA sordesa bilateral profunda que no em permet sentir res, i em comunico mitjançant la lectura labial i fent ús de la paraula, és a dir, parlant amb la boca (com una persona «normal») i «escoltant» tot llegint els llavis. Bé, el fet és que quan em varen proposar fer una col·laboració per explicar una mica la meua superació d'aquesta minusvalidesa en l'àmbit dels estudis, la meua reacció inicial va ser d'entusiasme i, francament, em vaig sentir molt satisfet que m'«escollessin» a mi entre moltíssimes persones que patim alguna minusvalidesa, però alhora també hi havia un neguit i nerviosisme que corria per dins meu, ja que no sabia si podria estar al

nivell d'aquesta revista. En definitiva es tracta d'exposar de forma resumida la meua «vida escolar», en forma de relat, deixant de banda el nivell literari i cultural, per donar a conèixer a tothom aquest món del qual formo part i per ajudar a superar alguns tòpics que encara continuen vigents. En un primer apartat us explicaré, amb dades i en format de cronologia, la meua vida des que vaig néixer fins que vaig acabar la llicenciatura universitària de ciències ambientals, i en un segon exposaré les meues impressions, vivències personals i reflexions sobre el que he viscut.

Vaig néixer un dia de primavera de l'any mil nou-cents setanta-cinc com la majoria de nens/es, és a dir, sense cap problema, igual